

Natuur rond het Markdal

Info: 06-40007219

Kwaad kersen eten

Sommige bomen kosten wat meer moeite om die op naam te brengen dan andere. Bij mij was dit zo voor een aantal bomen op de geluidswal bij Bavel. In 2011 is daar een zeer hoge geluidswal opgeworpen die aan de kant van de woningen is ingezaaid met een Zuid-Frans kruidenmengsel. Aan de snelwegzijde heeft men de natuur haar gang laten gaan. Beide besluiten leveren tot op de dag van vandaag een niet opdrogende bron van plezier en verwondering op. Na een zestal jaren verschenen aan de snelwegzijde een achttal kleine bomen met bloemen. De meeste witbloeiend, een paar meer roze. Het blad van de meeste is groen, maar er zijn er met echtde rood blad, en andere met een rode zweem. Het zijn alle duidelijk zaailingen en het zijn duidelijk kersen. Geen zoete kers (*Prunus avium*) en geen vogelkers (*Prunus padus*), maar wat dan wel?

Er waren drie kandidaten: zure kers (*Prunus cerasus*), kerspruim (*Prunus cerasifera*) en de bastaard van de sleepruim (*Prunus spinosa*) en de pruim (*Prunus domestica*). Duidelijk werd dat voor determinatie de bloem, blad en vrucht bekeken moesten worden. Dat

hield in dat er meermalen teruggekeerd diende te worden, plus dat er naar diverse typen gekeken moest worden. Het duurde een paar jaar voordat voldoende systematiek in de waarneming had post gevat. Determineren gaat standaard volgens Heukels Flora. De oude editie die ik toen gebruikte gaf geen soelaas, maar ook in de nieuwe is het verwarrend dat het zeer kenmerkende voorkomen van doorns bij de kerspruim niet wordt genoemd. Dit kenmerk wordt in een andere veldgids juist als een eigenschap gemeld, waardoor hij geschikt is voor het vormen van ondoordringbare heggen.

Doornige takken en witte bloemen: Elk voorjaar zag ik de bomen uitbundiger bloeien en dacht: oh ja, daar moet ik nog eens achteraan. Van een buurman kreeg ik recent het boekje Bomen & Struiken van de postcodeloterij waarin het verschil tussen kerspruim en zure kers goed wordt uitgelegd en getoond. Met nog twee andere gidsen erbij ben ik er nu wel van overtuigd dat de meeste bomen kerspruimen zijn.

Vrucht kerspruim: De vruchtsteel is niet minstens tweemaal zo lang als de vrucht. Daarom kan het geen zure kers zijn. Een zuivere sleedoorn is een struik en heeft bovendien zulk kenmerkend blad, dat die ook niet in aanmerking komt. Ook de bastaard van de sleedoorn is struikachtig en valt daarom af. De kerspruim kan rood blad hebben en roze bloemen en soms doornige takken, ook de bladvorm komt overeen. Kortom, zes van de acht bomen voldoen aan deze kenmerken. Bij twee hou ik twijfels: de vruchten zijn niet rond, maar pruimachtig. In Heukels wordt gemeld dat allerlei hybriden mogelijk zijn, waardoor omgrenzing onzeker wordt genoemd.

In de al genoemde Flora van Heukels staat dat de

kerspruim zeldzaam inburgert. Die stelling lijkt niet te rijmen met het kaartje in de verspreidingsatlas. De kerspruim is een Zuid-Europese soort, die waarschijnlijk al heel vroeg via de Balkan uit Midden-Azië is ingevoerd. De wetenschappelijke geslachtsnaam 'Prunus' is een Latijnse naam voor pruim. De soort aanduiding 'cerasifera' betekent 'kersendrager'. De soort werd gekweekt om de vruchten, voordat betere soorten waren ontwikkeld.

Ontdekking: de Kerspruim met zijn bloesem.
Foto Aad van Diemen

Hele zeldzame bruinige Witoogend
foto: Ria Lambregts

Markandalletjes

- * Wisselvallig. Komt weer veel regen. Markdal weer blank?
- * Herstel Markdal is ECHT begonnen. Elektrische draglines graven natuurlijke meanders. In zompig beemdenlandschap waar de kwel al zichtbaar is. Natuurbeheer en hoog grondwaterpeil zal dat gaan benutten. Nu al genieten!
- * Landschapswandeling Boomkikkerroute. Zaterdag 10 februari. 10-16u. ca 20 km. Bavel-vliegveld Gilze-Rijen v.v. Zo is het nagelgrote boomkikkertje hier terug gekomen. IVN natuurgidsen geven info ook over zijn luidruchtige parkabaal! Nu in winterslaap. Aanmelden via website IVN Mark&Donge.
- * Roofvogels west Brabant. Lezing Raymond van Breemen. Bevlogen natuurbeschermer! Donderdag 15 feb. 20u. De Wegwijzer. Steendorpstraat 2. Breda. Aanmelden: lezingen@westbrabantsevwg.nl.

Hier wordt nieuwe meander-natuur gegraven!

- * Bart Hoeymans & Wim Verschraegen over libellen, dagvlinders en het Merkske. Vrijdag 16 februari. 19u30. De Klapekster. Kolonie 41. Wortel (B).
- * Helmut van Pelt en Ted Overmeer zien de Gewone Dwergvleermuis vliegen en fourageren. Ondanks zijn naam is dat heel ONgewoon! In Markdal Bieberglaan. Vast het gevolg van de eerste warme lenteprikkels. Nu weer veilig terug in zijn warme wintnest, hopelijk!
- * Ria Lambregts ontdekt op Bleeke Heide bruinige eend met één wit plekje: zijn oog! Dus daarom de naam van deze hele in Nederland hele zeldzame “Witoogeend”. Twee jaar terug ook op de Waterakkers ontdekt, maar of het dezelfde is?
- * Blijf ontdekken, verrassen en genieten!

Joop van Riet – natuurgids IVN